

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok 2 zl. — kr.
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka —> 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Pristihnutie v lese.

Verejná mienka a obštrukcia.

Snemové opposície, nehľadiac ani na pravo ani na ľavo, idú svojou cestou. Nevidia, vidieť nechcú, že sa so dňa na deň vzdalujú od tej cesty, po ktorej im káže vlasteneckosť kráčať, a na ktorej by ich rada videla verejná mienka. Opposície snemové idú vo slep a so dňa na deň hlbí sa prepať medzi ich pokračovaním a verejnou mienkou.

Každý národ má svoje úlohy, svoj cieľ, na jehož dosiahnutí má každý syn vlasti pracovať. Jako každý národ, tak máme aj my svoje úlohy, máme svoje vyššie ciele, na ichž uskutočnení máme všetci spojenými silami pracovať. Najhlavnejšou našou úlohou je spojiť všetkých obyvateľov Uhorska v jeden celistvý, silný, rovnako smýšľajúci národ; pracovať na tom, aby štát a národ splynuli v jedno. Jednotu, za každú cenu jednotu musíme utvoriť tu doma, toto je každodenná túha každého verného Uhra. A keď sa národ uhorský aj delí na politické stránky, tie musia byť jako prsty na ruke, ktoré keď spolu stisneme, sjednotia sa v silnú päť, ktorá prípadne aj rozdrťí, zvlášte nepriateľa.

Toto je tá vyššia úloha, ktorej splnenie žiadame od každého verného syna vlasti a tým viac od krajinských vyslancov. Popri tejto vyššej úlohe, čaká na snemové opposície celý rad úloh, vzťahujúcich sa na každodenný život.

Až sa nám skoro zunuje, toľko počuť o ťažkom položení sedláče. Čo vyplýva z tohoto? To, že vyslanci by mali na tom naliehať, aby sa vláda postarala o ľahšie vyžitie sedláče, o sriadenie jejich majetkových pomerov. Jak krásne pole účinkovania by bolo pre opposície, keby naliehalo na tom, aby sa fidei kommissa zotrela, aby sa polia nehromaždili v jednej ruke, aby jednotlivci nemohli tisíce a tisíce jutár do árendy vziať, lež aby sa veľké statky dali viac sto prípadne viac tisíc rodinám do árendy a tým sa zabezpečila výživa jejich. Komu blaho ľudu skutočne na srdci leží, ten očakáva od zástupcov ľudu na sneme, od oblegátov, že budú na tom nástojiť, aby sa duševný a hmotný stav roľníkov a priemyselníkov pozdvihol.

A miesto tohoto čo vidíme v sneme? Opposície, tie opposície, ktoré vždy rozhlasovali o sebe, že jedine za blahobyť ľudu chcú účinkovať, ktoré neprestajne tvrdia, že jedine ony nosia na srdci dobro ľudu; tieto opposície zakladajú svoju politiku na osobnú zášť a nenávisť. Miesto toho, aby sa radily o takých otázkach, ktoré sú životnou otázkou pre ľud, dišputujú sa týždne a týždne o tom, čo spraví vláda v tom páde, jak Rakúšania na ríšskej rade neprijmu vyrovnanie. Opposícia miesto toho, aby vládu nútila, žeby čím

skôr uviedla do života také ustanovizne, ktoré obľahčia terajší neprajný stav veľkej čiastky obyvateľstva, týždne mrhajú čas, dišputujú sa o tom, či majú vláde povoliť tak zvanú indemnitu, to jest oprávniť ju, aby na základe bežiaco-ročného rozpočtu finančne spravovala krajinu budúceho roku do tých čias, kým nebude prijatý riadny rozpočet. Nuž či možno toto pokračovanie opposícií vlasteneckým, múdrym pomenovať?

Čo sme my tuhá povedali o povolani a úlohe vyslancov, to vie, to cíti celý národ. A národ sa aj začína brániť, začína protestovať proti tomuto pokračovaniu opposícií. Právomocnosti začínajú vydržiať shromaždenia a na týchto odsudzujú obštrukciu, ohradzujú sa proti nej, jako proti takej, ktorá je na škodu vlasti.

Tieto protesty si opposície veľmi nevšímajú, tvrdiac o nich, že stolice na rozkaz vlády protestujú proti obštrukcii a tak protesty tieto nemožno považovať za výplyv slobodného rozhodnutia. Tentoraz sú ale na hroznom omyle. Právomocnosti si vôbec nikdy nedaly rozkázaf od vlády. Najvernejším dôkazom toho je ich chovanie sa v otázke čestného mešťanstva Ludvika Kossutha, ďalej za času Kolomana Tiszu ich protesty proti brannému zákonu. Vtedy skoro všetky právomocnosti boly proti vláde. A že vtedy vláda nevlývala na ich rozhodnutia, to nám jedenkaždý uverí, lebo veď rozhodnutia tieto neboly za vládu; tak aj teraz ozvaly sa právomocnosti z vlastnej pohnútky a z dobrej vôle odsúdily obštrukciu. A keď pozremo tie právomocnosti, ktoré započaly protestovanie proti obštrukcii, tak tým viac uveríme, že protesty tieto pochádzajú z dobrovoľnej pohnútky. Prvá bola čongrádska stolica a mesto Debrecin, ktoré osúdily obštrukciu a právomocnosti a tieto sú známe čo rozhodne oppositionálne, tak tedy na tieto ani nemohla vplývať vláda.

Ale nielen právomocnosti odsudzujú obštrukciu, odsúdili ju aj mnohí členovia neodvieslej Kossuthovskej strany, tvrdiac o terajšej obštrukcii, že je iba osobným bojom. My s našej strany dodávame k tomuto ešte aj to, že je ona iba výplyvom pomsty niekoľkých vyslancov proti Bánffymu za to, že im nedovoľuje robiť to, čo sa im ľúbi.

Z tohoto vidno, že opposície nemajú za sebou národ, že sú na samých seba odkázané, opustené, a že čo robia, to robia na vlastnú zodpovednosť. Ale nech si opposície dajú pozor, nech neprekračujú hranice trpezlivosti celého národa, nech sa nestavajú do protivy s vôľou celého národa, lebo ich národ zaženie z toho miest, kam ich vyslal tým cieľom, aby pracovali na pozdvižení vlasti a kde oni miesto toho na to

pracuje, aby znemožnili všetku činnosť vlády a snemu. Nech si opposície rozmyslia, kým ešte nezapričinili vlasti nenapraviteľnú a nenahraditeľnú škodu, čo robia, lebo budú musieť ťažko zodpovedať za terajšie skutky svoje pred potomkami. Ešte je vždy čas, aby sa vrátili z nebezpečnej cesty obštrukcie, ktorá vedie k podkopaniu parlamentarizmu, základu našej konštitúcie. Jak sa sami nevrátia z nej, zaženie ich národ z nej.

Slovo k rodákom.

Z väčšej čiastky dokončili sa už voľby stoličných výborníkov, na ktoré sa ľudári tak veľmi pripravovali, na ktorých si tak veľmi zakladali a na ktoré sa všelijakými i odsúdenia a opovrzenia hodnými prostriedkami a spôsobom chystali. Voľby sú už ukončené, no výsledok týchže ľudárom nebol prajný. A to správne, — zaslúžene. Lebo to je stará pravda, že čím kto hreší, tým trestaný býva. No a ľudári dopustili sa hrozných hriechov, ktoré hriechy potom im samým boly na škodu.

Nezaškodí to, keď si jeden-druhý pripomenieme.

To je verejne známa vec, že počet liberálov v Uhorsku je nesmierny. Liberálne smýšľajúcich občanov je na mnohé milióny, kdežto ľudárov všetko spolu sotva pár tisíc. Zvlášte ale známe je to, že inteligencia vôbec a menovite úradníci sú osvetou k slobodomyselnosti vedení a z pravého presvedčenia liberáli. Volební predsedovia i pri voľbách stoličných výborníkov sú alebo samostatní intelligentní ľudia, často kňazia, alebo vzdelaní úradníci; prítomní sú tam aj slúžnovci a notári. Títo vzdelaní ľudia, česť a úctu požívajúci a statoční mužovia sú synami tej istej vlasti, synami toho samého národa, členami toho istého ľudu a členami tej istej cirkve, aj čo voličia. Požívajú tie samé práva, znášajú tie isté farchy lenže vo väčšej miere, než kto iný z ľudu, tedy v čom sa delia od ostatných — tedy ľudárov? Jedine v tom, že chcú byť *oproti každému bez rozdielu spravodlivými*, že výnimky a rozdielu dľa viery poznať nechcejú, jedným slovom že sú slobodomyselní. Ľudári ale občianstvo delia inakšie. Vedľa roztrubovania ľudárskeho sú prívrženci ľudárov anjelmí, liberáli ale zločincami. Nuž tedy či nepochopí to i ten najjednoduchší roľník a robotník, že to takto pravdou byť nemôže. Neuverí to nik ani v krajine, ani kolo nej v svete. žeby Uhorsko tak hlboko bolo upadlo, že pri hŕstke ľudárskych statočníkov, veškeré liberálne milióny občianstva boly by podliakmi a zločincami. To sa nedá tajiť, že medzi velikánskym počtom ľudí, tedy i medzi liberálnymi, najdu sa vždy aj

plani ľudia; jest ich dosť aj medzi ľudarmi; ale nech len probujú oni buričia ľudárski, ktorí sa liberálov vo všeobecnosti o česť olúpif usilujú, menovite poukážať na tých liberálov, ktorých za takých podliakov, zločincov držia. K tomu sa im už smelosti nedostáva, lebo všetci vyznať musejú, že jednotlivci k liberálnej strane patriaci, ktorých poznajú, s ktorými obcujú, sú poriadni, statoční a poctiví ľudia. V osobnom potyku v súkromných rozhovoroch to sami uznávajú, tým podlejšie ale píšu.

V úvodnom článku 44. čísla «Kreštana» Martin D...k, *administrátor*, nie ako katolícky lež politický kňaz, kážeň drží voličom, ako sa majú chovať pri voľbách stoličných výborníkov. Studom zardie sa človek nad tým panákom, že sa neostíchal pod svoje meno položiť odznak svojho kňazského stavu, lebo také reči kňazovi povedať neslobodno, ako sú nasledovné: «V deň voľby nezaškodí k vôli *tak svätej* veci sa i popostiť. Ponevác práve v obed páchajú liberáli, *proti ktorým čo sa huncútstva týka, je ešte i stará mať starej matery čerta len dnes uliahnutý nevinný beránok*. *Nedať nič na ich svedomitost; neveriť im odvolávajúcim sa na statočnost*» Po týchto besných rečiach omaluje predsedov voľby, ako tí vraj klamú, ako do volebnej urny falošné hlasy (vóta) nasypajú; a poučuje svojich, ako vraj majú predsedov ošudif tým, že také kartičky si prichystajú, aké majú liberáli.

Nuž toto je poučovanie ľudu spôsobom krešfanským, kňazským? Vzdelaných, statočných vlasteneckých mužov, volebných predsedov a úradníkov už vopred za podlejších ako «starú mať starej matere čerta,» za nesvedomcov a podliakov ľudu maľovať: to je taká neočatosť a spustlosť mravov, akej by sa ani zbojník nesmel dopustiť. Niet tedy divu, že takáto podlosť sama — ľudu oči otvorila, oného ľudu, ktorý je dobrý, statočný a dôverivý. Vidí on mnohých svojich dobrodinčov, najlepších svojich priateľov a podporovateľov v radoch liberálov, ký div, že nemôže hor spomenutým podobné šprihaniny za pravdu brať, ale vidiac klamstvo a lož, sám dá zadostučinenie nevinne urazeným.

Hej! veď veliká je prepašť, ktorá buričov vodcov ľudárskych od ľudarov z ľudu pošlých delí. Dobrí, statoční roľníci, remeselníci a robotníci naši hrdo sa prihlasujú k «ľudovej strane» nevediac chudáci, že takej veru v tábore ľudarov niet. Keď sa ich opýtaš, prečo sú ľudarmi? úprimne ti povedia, že preto, lebo ľudová strana chce, aby ľudu dobre bolo. Veď keby to chcela, — ale bohužiaľ nechce; ba všemožne na tom pracuje, aby nám čím horšie bolo.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Zmena vo fíšpánskom sbore. Jeho veličenstvo vymenoval za fíšpána do prešporskej stolice a mesta Prešporku baróna Dionýsa Vayho. Fíšpánstvo týchto dvoch právomocností zastupoval dočasne už viac rokov Július Szalavszky, fíšpán trencianskej stolice. Celá prešporská stolica bola nadmier spokojná, že na čele jej stál Szalavszky, ktorý v administrácii uviedol príkladný poriadok. Pre Szalavszkého bolo avšak primého riadiť dve stolice a jedno mesto, preto už dávnejšie bol prosil vládu, aby ho oslobodila od fíšpánstva prešporskej stolice a mesta Prešporku. Kráľ prosbu jeho teraz vyslyšal a s uznaním zásluh a vernej služby oslobodil ho zpod fíšpánstva prešporskej stolice. Jeho excellencia Julius Szalavszky je teraz fíšpánom len trencianskej stolice, ktorej bude vstave tým väčšiu pozornosť venovať. Tomuto sa teší trencianska stolica, nie tak ale prešporská, ktorá ztratila rázneho, svedomitého fíšpána v osobe Szalavszkého.

Ministerský predseda barón Bánffy a hlavný slúžny Emil Dezsöffy. Tieto dve mená patria dnes medzi také, ktoré sa zdajú byť spolu srastenými. Pri pojednávaniach snemu nikto nepripomenie meno hlavného slúžneho Dezsöffyho bez toho, aby nespomenul zároveň aj meno ministerského predsedu. Tieto dve mená prišli nasledovne do spojitosti. Vyslanec Lukács, člen Kosuthovskej strany nedávno napadol ministerského predsedu preto, že pred ablegátskymi voľbami menovaného slúžneho k sebe povolal a tam údajne chcel k tomu prínútiť, aby dané slovo srušil a nehlasoval na Juliusa Lukácsa, kandidáta neodvieslej strany; menovaný slúžny sa následkom tohto tlaku aj poďakoval z úradu, neskôršie ale poďakovanie na radu fíšpána odvolal.

Tento prípad opozície nafúkaly tak veľmi, jako keby barón Bánffy bol dal nie jednomu, lež viac sto slúžným hlavy postínať preto, že pri voľbách hlasovali na kandidátov opozície. Keď sa opoziční vyslanci už do chuti vynadávali ministerskému predsedovi, ozval sa aj hlavný slúžny Dezsöffy a osvedčil sa v novinách, že ho ministerský predseda ani len jedným jediným slovičkom nenútil k tomu, aby dané slovo srušil, ani že mu nevyhrážal ztratom úradu, jak bude hlasovať na Lukácsa. Dezsöffy hlasoval na Lukácsa, ktorý bol aj šťastlivo zvolený, a Dezsöffy je aj dnes hlavným slúžnym a nikto mu ani len jeden jediný vlas na hlave nepohol preto, že hlasoval na Lukácsa.

Toto je ten ukrutnosti plný pád, o ktorom opozície hovoria už viac dní na sneme. Na veľkú chudobu poukazuje, že iné nevedia na ministerskeho predsedu povedať, jako to, že zavolať jedného slúžneho k sebe a spýtal sa ho, jako stoja stránky v jeho okrese. Opozície tak sa zdá, rady by to, aby sa ministerský predseda, čo vodca liberálnej strany vôbec ani najmenš

nemiešal do volieb, lež aby pole činnosti celkom prepustil opozíciám, aby dľa vôle mohli garazdovať. Vodcovia opozičných strán môžu cestovať z okresu do okresu, kortešovať do chuti, iba vodca liberálnej strany sa má dívať na voľby so založenými rukami. Že barón Bánffy toto nespravil, nevedia mu to opozície odpustiť.

Barón Bánffy čestným mešťanom Budapešte. Vyše dve sto representantov hlavného mesta zadalo návrh, aby bol ministerský predseda barón Bánffy za čestného mešťana Budapešte zvolený za tie veľké služby, ktoré preukázal národu, krajine a hlavnému mestu. Návrh tento bude pojednávať valné shromaždenie Budapešte budúci týždeň.

Socha kráľovnej Alžbety. Ministerský predseda barón Bánffy zriedka kedy priniesol radostnejšie poslanstvo, jako keď minulého týždňa na zasadnutí výboru, ktorý riadi postavenie sochy nebohej kráľovnej Alžbety, predniesol tú žiadosť kráľa, aby socha bola postavená v Budíne na tom mieste, kde teraz stojí socha generála Hentziho.

Socha generála Hentziho bola vždy nenávidenou, lebo nás upomínala na tú smutnú dobu, v ktorej bol náš boj za slobodu potlačený. Okrem toho generál Hentzi bol aj preto nenávidený, lebo dal bombardovať mesto Pešť a rozkázal retazový most do povetria vyhodiť, keď honvédi začali Budín dobíjať. Hentzi bol smrteľne ranený a aj zomrel v budínskom hrade, kde má postavený pomník. Národ uhorský dávno si už žiadal odstránenie tohto pomníku, ale nadarmo, teraz ale na radu baróna Bánffyho kráľ vyslyšal prosbu národa a privolil k odstráneniu tejto sochy, čím zmizne aj posledná pamiatka na oné smutné časy. Národ hlbokú vďaku vzdáva svojmu dobrému kráľovi za tento laskavý skutok, spolu ale chváli aj Bánffyho, ktorý tak múdru a vlasteneckú radu dal kráľovi.

Proti obštrukcii. Právomocnosti jedna za druhou ozývajú sa proti obštrukcii, ktorú vedie v sneme niekoľko vyslancov.

Smluva medzi Tureckom a Nemeckom. Hovorí sa, že nemecký cisár počas svojho pobytu v Konštantínopoli uzavrel s tureckým sultánom smluvu, v ktorej sa Nemecko zaväzuje, že bude chrániť záujmy Turecka, začo Turecko poskytne Nemecku isté výhody na mori.

Ostrov Kréta. Tento nešťastný, ľudskou krvou presiaknutý ostrov dostane najbližšie gubernátora. Európejské mocnosti sa konečne dohodly obľadom osoby gubernátora, asíce gubernátorom bude grécke knieža Juraj. Dal by pán Bob, aby pod jeho riadením nastúpil pokoj na ostrove.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 3-ho novembra. Vyslanci mali 4 dni oddychu, aby si dobre rozmysleli, či majú pokračovať v obštrukcii. Nepomohly ani tieto vakácie, opozície neprišli k rozumu, nenahliadly, že

záujem krajiny vyžaduje, aby upustily od daromnej obštrukcie, ony vzdor tomu aj ďalej mrhajú čas a hatia činnosť snemu.

Dnes hovorili štyria rečníci. Ignác *Berger* nepovedal iné len to, že nechce, aby sa pojednával návrh zákona o indemnité. Samuel *Visontai* dokazuje, že opposícia nemrhá čas obštrukciou, lež že preukazuje tým vlasti osožnú službu. Nad týmto sa usmievali aj opposiční vyslanci.

Štefan *Rakovszky* napáda osobu ministerského predsedu. Ďalej dokazoval, že opposícia není proti vyrovnaniu, ani nechce prekaziť prijatie tohože tým, že nechce dovoliť, aby sa začal pojednávať návrh o indemnité. Rečník je úprimným prívržencom vyrovnania, a hotový je za toto aj obeť priniesť. Vzdor tomuto hlása nekonečný boj proti vláde.

Gejza *Makkfalvay* hlása tiež nekonečný boj proti vláde. Opposície sa neboja ani nových volieb. Zatým prišiel rad na *Simu*, ktorý ale prosil, aby reč jeho bola preložená na zajtra, lebo chce 3—4 hodiny hovoriť. Väčšina, ponevác ešte bolo iba poldruhej hodiny, bola zato, aby *Sima* dnes hovoril, opposície ale žiadaly hlasovanie dľa mena nad tým, či má *Sima* dnes hovoriť a či len zajtra. Väčšina vidiac, že hlasovaním ubehne aj tak vyše pol hodiny, povolila, aby *Sima* rečnil zajtra.

Spomenutia zasluhuje, že na tomto zasadnutí dostalo sa ministerskému predsedovi také éljenovanie, že sa až steny triasly. Tieto éljeny dostal zato, že kráľ na jeho radu dovolil, aby sa socha kráľovnej postavila v Budíne na tom mieste, kde je teraz socha generála Hentziho.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 4-ho novembra. Dneskajšie celé zasadnutie vyplnila reč Franca *Simu*, čongrádskeho vyslanca. Hovoril úplné štyri hodiny o čongrádskej stolici, na ktorú sa hlavne preto hnevá, že aj táto stolica odsúdila obštrukciu.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 5-ho novembra. Predseda snemovne predostrel príписы čongrádskej stolice a mesta Pätikostolov, v ktorých tieto právomocnosti odsudzujú obštrukciu a prosia, aby sa v sneme zabezpečilo riadne tiché pojednávanie návrhov. Liberálna strana prijala tieto prosby s hlučným éljenovaním.

Zatým sa prešlo na pojednávanie denného poriadku, to jest ďalej sa dišputovalo o tom, či sa má návrh o indemnité pojednávať a kedy. Hovorili piati opposiční vyslanci, asíce: *Arpád Lázár*, *Mikuláš Bogyay*, *Franc Buzáth*, *Štefan Fáy* a *Anton Tibád*. Ponevác sa o tomto predmete hovorí už týždne, samo sebou sa rozumie, že nového nič nevie povedať ani jeden rečník. Hovoria všetei o nadužívaniach pri voľbách, o nadužívaní úradnej moci, čoho sa údajne dopúšťa viac úradníkov, ktorí za toto nebývajú trestaní. *Anton Tibád* tak ďaleko zašiel, že spomínal už aj *revolúciu*.

Teraz mal interpellovať *Ján Molnár*. Aby opposície čím lepšie čas mrhaly, *Molnár* žiadal, žeby mu bolo dovolené, aby interpelláciu predniesol v pondelok. Väčšina

nechcela privoľiť k tomu, lebo ešte skutočne bolo dost času k tomu, aby *Molnár* predniesol svoju interpelláciu. Opposície sa ale nedaly. Žiadaly dľa mena hlasovať nad tým, či má *Molnár* dnes predniesť interpelláciu, a či len v pondelok a spolu žiadali aj to, aby sa nad týmto nehlasovalo dnes, lež v pondelok.

Spomenutia zasluhuje ešte, že dnes sa po prvý raz zjavil v poradnej sieni páter *Lepsényi*. Ale sa tam dlho nepobavil, lebo krajno-lavičari sa hrozne pohoršili nad tým, že *Lepsényi* bol tak „bezočivý“ a prišiel do snemu, že chceli vypovedať priateľstvo ľudovej strane. Aby sa priateľstvo nerozišlo, ani sami ľudári neboli proti tomu, aby *Lepsényi* potíšku zmizol zo snemovne. Na radu mnohých to *Lepsényi* aj spravil. Najlepšie by bolo, keby sa vzdal mandátu, žeby miesto jeho zaujal nejaký taký človek, ktorý by smele mohol miesto zaujať v parlamente, kde *Lepsényiho* viac nikdy nestrpia.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 7-ho nov. Zasadnutie začalo sa hlasovaním dľa mena. Asíce najprv hlasovalo sa nad tým, či má byť zápisnica včerajšieho zasadnutia tak uhodnovernená, jako bola predostretá. Za uhodnovernenie hlasovali 141 proti len 34. Zatým sa hlasovalo, či *Molnár* má dnes, a či len v stredu zadať svoju interpelláciu. Väčšina rozhodla, aby len v stredu interpelloval.

Až teraz sa prešlo k riadnej práci, totiž k pojednávaniu toho, či sa má návrh indemnity pojednávať. Vyslanc *Franc Korniss* člen *Apponyiho* strany do tých čias neprijme žiaden návrh k pojednávaniu, pokým vláda nepodá bližšiu zprávu ohľadom vyrovnania s Rakúskom. Zároveň sa osvedčil, že je prívržencom samostatného colného územia.

Ministerský predseda barón *Bánffy* odpovedal na nápady opposícií a povedal, že ani teraz nemôže viac povedať o stave vyrovnania s Rakúskom, než čo dosiaľ povedal. V Rakúsku pojednáva zvláštny odbor návrhy vyrovnania a dva z nich už aj prijal. Vláda musí vyčkáť, čo sa ďalej stane, musí vyčkáť tú dobu, v ktorej bude zistené, či ríšska rada prijme návrhy alebo nie. Ministerský predseda nedrží ani najmenej za múdre hovoriť o tom, čo bude robiť, jak sa to alebo to stane, alebo nestane. Znova prizvukuje, že si vláda žiada, aby predlohy vyrovnania, ktoré sú pre krajinu prospešné, boli bez zmeny prijaté.

Čo sa týče kvóty, tu tiež ešte nenastala doba, v ktorej by mala vláda poriadky porobiť. Do tých čias, kým oba kvótové odbory úradne nekonstatujú, že sa nevedely straniva kvóty dohodnúť, nemá vláda právo zamiešať sa do kvóty. Jasnáhle sa kvótové odbory osvedčia, že sa nedohodly ohľadom výšky kvóty, vláda predostre svoje stanovisko.

Zatým prešiel na záležitosť hlavného služného *Emila Dezseöffyho*, o ktorej sa bližšie zmienujeme v politických správach.

S tým sa zasadnutie skončilo.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 8-ho novembra. Dneskajšie zasadnutie bolo jedno z najbúrľivejších.

Prvý rečník bol Franc Frey, za ním veľmi ostro hovoril Julo Endrey, na čo viacerí pýtali zatvorené zasadnutie.

Tu sa znova pojednávala záležitosť blavného služného Dezseöffyho. Ministerský predseda barón Bánffy osvedčil sa, že na voľby nevplýval čo ministerský predseda, lež čo vodca liberálnej strany; k tomu mal právo, tak jako je to všade, kde parlament riadi záležitosti krajinské.

Julo Lukács usiloval sa dokázať, že ministerský predseda len preto neprenasledoval Dezseöffyho, lebo sa bál, že tým obťažuje polozenie aj iných kandidátov liberálnej strany.

Koloman Tisza otvorene soznal, že Bánffy celkom správne a oprávnene vplýval na vedenie volieb, že nenútil Dezseöffyho, aby nezadržal dané slovo, že nerobil naňho žiadon nátlak, lebo veď sa mu za to nič nestalo, že korteoval na kandidáta neodvislej strany. Tisza sa osvedčil, že liberálna strana znajúc záležitosť, nasleduje Bánffyho a aj ho bude nasledovať, pokým zostane tým človekom, ktorým je dnes.

Hovorili ešte viacerí, pričom bolo počuť tie najväčšie grobianstva, jakými sa zvykli poctievať drží opiti ľudia. Konec zatvoreného zasadnutia bol ten, že sa rozhodlo, že nebolo príčiny k vydržiavaniu zatvoreného zasadnutia.

Poistovanie proti požiaru.

Strašné požiare, ktoré toho leta zničily nielen úrodu nejedného gazdu, lež obyvateľstvo celých obcí priviedly na žobracku palicu, v každom úprimnom ľudomilovi vzbudily sústrast naproti nešťastným pohorencom a mnohé dobročinné spolky a jednotlivci dľa svojich síl zasielali občanom podpory, aby nešťastným spolublížnym pomohli opäť na nohy.

Blahodarný účinok takejto podpory pre nešťastného pohorencu nedá sa upref, lebo tým vlieva sa v dušu zúfaleho nešťastníka nová nádej v lepšiu budúcnosť, viera v Boha, že mu predsa len pomôže a dôvera v svojich spolublížnych, ktorí krásnou cestou dobročinnosti bližia sa ku srdciam svojich fažko navštívených spolublížnych. A preto zasluhuje každý dobročinný spolok, aby bol napomáhaný tými, ktorým sa dostalo viac zo zemských pokladov, lebo len títo sú udržovateľmi dobročinných spolkov, ktoré by ináč bez obetivých ľudomilov nemohly vykonávať svoje pekné a šlachetné povolanie.

U nás, chvala Bohu, v priemere ku počtu zámožných obyvateľov s podporovaním dobročinných spolkov ešte dosť dobre stojíme, acpráve týmto ešte nehovoríme to, že dobročinné spolky dostávajú dostatočnú pomoc so strany zámožných ľudí. Tak ďaleko sme bohužiaľ ešte nie. Nie sme preto, lebo u nás sa ešte nezakorenilo naležite

to učenie Ježiša Krista: «Udeľ núdznemu!» Ešte vždy sú ľudia, ktorí sa obsypajú bohatstvami a ich uši ostávajú hluché, keď biedny, fažko navštívený spolublížny volá o pomoc.

Pritom všetkom ale, ako sme spomenuli, s výsledkom účinkovania dobročinných spolkov môžeme byť spokojní, nie ale preto, žeby tieže boli dostatočne podporované, lež preto, že všade tam, kde sa na to ukázala potreba, všade primerane nešťastiu a obnosu v svojej pokladnici prispely pomocou nešťastníkom.

Lež pri uvažovaní týchto pekných výsledkov šlachetne účinkujúcich dobročinných spolkov každému pozorovateľovi mimovoľne nadhodí sa otázka, či tá ich činnosť neklesne následkom hromadných nešťastí, ktoré fahajú za sebou zároveň i podporovanie nešťastníkov. Lebo veď i jedno porekadlo hovorí že, pretiahnutá struna praskne. Zaiste. Od ľudomilov a obetavých ľudí nemožno zase žiadať toľko, čo by presahovalo ich sily a dobročinnosť neslobodno prepínať, aby sa niť súcitu naproti spolublížnym nepukla. Musí sa teda hľadať spôsob, aby sa následky nešťastia umenšovali.

Jesíce pravda, že často ani pri najlepšej opatrnosti nedá sa predísť nešťastiu, ale jeho následky zmierniť možno. Jakokoľvek človeka, ktorý si zlomil rameno, nepozbavia teraz odrezaním tohoto úda ľudského tela, tak ako sa to niekdy robievalo, tak i na pr. pohorencovi možno zachrániť majetok, nie sice ľudským ratovaním počas požiaru, kedy človek často sám sotva stihne zachrániť svoju dušu, ale rozumom, tak ako sa rozumom zachráni rameno nešťastníka.

Rozumieme pod týmto *povinné poistovanie proti požiaru*. Koľko pohorencov *po ohni* by rado obetovalo tých pár groší, ktorými *pred ohňom* bolo by si zabezpečilo svoj majetok proti tejto zkaze. Lenže «po porade boli páni múdri» hovorí porekadlo a to je veľká chyba. Mnohí by sa síce rád dal assekurovať, ale nemá k tomu príležitosti, lebo keď príde agent spoločnosti tak vtedy nemá na to peňazí, a keď jest tých pár groší, niet agenta a peniaze sa potom často rozkotúlajú i na nepotrebné veci.

Druhou, a zdá sa nám hlavnou príčinou vyhýbania assekurácii je to, že sú spoločnosti *prídrahé*, totiž žiadajú vysoké percenty od sta a potom, keď sa stane nešťastie, veľmi obfahujú za každú maličkosť.

Avšak všetkým týmto prekážkam dalo by sa vyhnúť, keby sa zaviedlo povinné assekurovanie proti ohňu. Poplatky za poistovanie mohli by sa prikladať a vyberať zároveň s daňou a ponevác by sa k tomuto mal utvoriť taký krajinský ústav, ktorý nepracuje v prospech akcionárov, aby bola dividenda čím väčšia, tak i pople-

tky mohli by byť menšie i lepšie by sa šacovala škoda.

Je toto otázka, ktorá hlboko siaha do života a niektorí videli by v nej i miešanie sa štátu do privátneho majetku občanov. Pri tomto ale treba do povahy vziať, že povinnosťou štátu je zároveň, starať sa i o zabezpečenie majetku jeho obyvateľov tak, ako sa stará i o verejnú ich bezpečnosť, kdežto i tu človek sám môže sa obrániť, no proti zlodejom a lúpežníkom je však pomoc polície predsa vítaná. Tým ale, ktorí sú i tak poistení, umenšené by boli starosti a chôdza pri platení assekurácie a tí, ktorí sú nie assekurovaní, tí by boli prinútení zabezpečiť svoj majetok, za čo by v páde nešťastia len povďační boli, lebo bolo o nich tak otcovsky postarano.

Zaiste otázka táto zaslúži, aby sa s ňou na patričných miestach zaoberali, lebo dobročinné spolky majú aj inú úlohu, než podporovať ľudí, ktorí pre svoju ľahkomyselnosť nepoistili svoje majetky. Tu sú pre dobročinné spolky telesní a duševní žobráci, sirotky, vdovy a mnohí nešťastníci, ktorých zachrániť od večnej zrkavy a zachovať pre človečenstvo je prvou úlohou dobročinných spolkov.

DOPISY.

Sebechleby, hontianska stolica.

Vysokoctená Redakcia!

S Božou pomocou sme už skončili letné poľné práce. Po dlhotrvanlivej suchote soslal nám Pán Boh aj výdatný dážď, načo sme si pekne posiali všetky oziminy, ktoré krásne síšly a bujne sa zeleňajú. Teraz už podporávame pod jariny.

Pomaly nastala zima, treba na starať o kurivo, lebo ženičky pri priadzi rady majú teplo.

Na Všechnsvätých mali sme zriedkavú udalosť. 30-ho októbra zomrel náš bývalý pán farár Michal Lauko, ktorý bol už od 5 rokov v pensii. Menovaný pán farár narodil sa v Sebechleboch roku 1832. Býval za kňaza vysvätený, na viac miestach bol kaplánom, neskoršie farárom. Jeho túžbou bolo ale vždy, aby prišiel k nám za farára, čo sa mu aj podarilo. U nás bol vyše 17 rokov farárom, počas ktorej doby staral sa o to, aby sme si mohli nové zvony kúpiť na vežu, čo sa mu aj podarilo previesť, tak že sme dostali pekné drahocenné nové zvony. Založil spolok sv. Ružena, ktorý zadovážil krásnu štátnu [Lurdskej Panny Marie; spolok si zadovážil ďalej peknú bielu hodvabnú zástavu. Z napomenutia členov spolku sv. Ružena nadobudla sa utešená socha srdca Krista Pána, na oltár sv. Jozefa nový veľký obraz, do kostola nové stolice. Všetky tieto veci zadovážily sa následkom starostlivosti nebožského

Na deň Všechnsvätých o 2-hej hodine odopoludnia bol pochovaný tu v Sebechleboch. Pochovával ho litavský dekan pán Peháček, pri pohrabných obradoch účinkovali páni farari: z Prenčova, z Nemčian, zo Šipíc a náš pán farár. V kostole dojímavú reč povedal prenciansky farár pán Andrej Kmeť. Na pohrabe hrala naša banda. Medzi trúčhacimi boli mnohí páni z Krupiny a okolia.

Pán Boh mu daj ľahké odpočinutie. *Priateľ.*

Dolný Liptov, 5. novembra.

Vysokoctený pán Redaktor!

Skúsenosť každého človeka je povšimnutia hodná, zvlášte teraz, keď každý životaschopný človek usiluje sa, aby sa mohol hýbať medzi terajším svetom, aby mohol zaujať, keď nie popredné, ale aspoň stredné miesto medzi spolu rovnými ľuďmi. Dnes každá trieda človečenstva chce sa povzniesť na najvyšší stupeň svojho povolania: kupec obchodom, remeselník priemyslom a roľník v jeho hospodárstve. Ešte i ten nádeňník ak je nie darebák, hľadá, kde by mohol čím väčšiu dennú plácu dostať. A čo skúsime, keď tu i tu po dedinách zvlášte naše ľudové školy poobzeráme. Skúsime toľko, že sme ešte ďaleko od toho cieľu, kdeby sme už skutočne mali byť.

Mám jedného od chlapectva dobrého priateľa-učiteľa, ktorého som pred pár týždňami bol navštíviť. Medzi iným prišla aj škola do reči. Mój priateľ mi vyrozprával, že ešte aj v devätnástom storočí učiteľ má mnoho trápenia, ba čo viac ešte i od rodičov ublíženia pre školské knihy a ku vyučovaniu potrebné veci. Hovoril mi medzi iným: naše školy sú len od toho času, ako ich štát stavia, trochu sriadenejšie. Ale čože, keď náboženské školy ani neviem kedy budú tak sriadené ako sú štátne. Na začiatku školy dám doniesť pre každého žiaka potrebné knihy, dám do rúk žiakovi, ukáž reku rodičom a doneseš mi za tú knihu. A čo skusujem rok po rok? to že mi mnohí, keď už veľmi súrim, aby mi za knižky poslali peniaze, za ktoré som ja už dávno zaplatil, odkázu mi, aby som si ich nazpäť vzal. A z čoho sa reku budeš učiť? Žeby som sa vraj z tohoto starého učil, povedali mi otec. Prezrem knihu, a tu vidím, že už viac ako polovica z nej chybuje. Z tej sa nemôžeš už učiť, povedz otcovi, že musíš mať túto novú. Na druhý deň žiak príde s tým odkazom od otca, žeby si ju ja nazpäť vzal, lebo ak vraj knižku ešte raz nazpäť donesiem, ani nezaplatia ale ju do ohňa hodia. A s inými vecmi je tiež nie lepšie, mnohé dieťa raz nemá pero, raz písanku, zase niekedy ani atramentu atď.

Keď v niektorej obci štát zakladá školu, taký krik spravia, že štát už berie školy, ale kým ju mali ani sa len neobzreli o ňu.

Povedá mi ďalej, či by sa v cirkvi nenašiel taký človek, ktorý by nejakú summičku dal každý rok pre takých žiakov, ktorých otec prepíše radšej na pálenom, ako by dieťaťu dal za knihu. Pozrime len mnohých katolíckych kňazov, v každom kúte má peňazí, ale žeby ti niečo za školu urobil, to nie. Hovorí mi ďalej, pozrime

si teraz židov, žid ten si od svojich úst odtrhne a dá na vyučovanie svojich detí, lebo dobre vie, že mu to jeho deti s interesoň vrátia. Ba čo viac, keď má žid troje školopovinných detí, nepošle ich už potom do mesta, ale im drží doma učiteľa alebo učiteľku; lebo i tu si vyráta, že keď má doma deti ešte aj zvýši z toho, čo by mal v meste zane platiť. Toho roku ti pripomeniem len troch židov, ktorí sú nenie bohatí a predsa držia pre svoje deti učiteľov. Vo Veľkej Štiavnici Mojžiš (nevieť: mu druhé meno) platí od domu árendu, kus poľa árenduje a predsa má pre deti svoje učiteľa, ba čo viac, ponevác vo svojom príbytku nemal izby pre školu, tak ešte aj druhý dom prenajal pre svoje deti.

V Liskovej Dávid Hoffman, jednoduchý krémár, tiež drží pre svoje deti učiteľku. V Turíku árendátor má tiež učiteľku doma pre svoje deti. Kofko by takýchto narátal. Náš roľník ale, keď mu príde pár zlatých platiť učiteľovi, už to nedá vďačne; ba mnohý nie žeby aspoň pred deťmi úctu zadržal, ale potára také veci, čím podvráti dôveru k učiteľovi.

O týchto rečiach som i doma rozmýšľal, aj s inými dedinskými učiteľmi sa tak poshováral, a zhodovali sa reči všetkých. Preto som si umienil svoj dopis do „Opravdového Kresťana“ poslať, že tento časopis mnohý roľník číta; nech si tento dopis prečítajú mnohí a nech rozmýšľajú, že nemajú ťažkosti robiť učiteľom, ale radšej mali by mu byť na pomoci v jeho ťažkom povolani. Prosiac o uverejnenie tohoto dopisu zostávam aj naďalej

Pozorovateľom.

Ľudár a ľud.

Ľudár je pán. Väčší pán nežli minister. Ľudár nedá nič na zákon, mravnosť a pravdu len preto, lebo jeho jediným cieľom je: konservatismus, to jest zaostalosť.

Ľudára ľud vyvolil, on sa ale o ľud, o jeho blahobyť ani najmenej nestará. Jeho cieľom je: ľud osprostíť, ohlúpiť.

Ľudár a ľud! jaká to protiva. Ľudár a ľud sa vzájomne vytvárajú, lebo ľudár nenie za ľud, iba vtedy keď ho chce využítkovať.

Bratia moji! Historia nám vypráva, že Slovák zdedil svoje meno od „slova“. Nemec, nemohúc sa so Slovákom dorozumeť „nemý“ bol: odtedy je Slovák „slovákom“ a Nemec „nemcom.“

Nuž hľa! Naši páni ľudári cheeli by so Slovákem nemca spravíť. Veď chudák ten Slovák je taký verný neborák! Čo sa on stará o dietu, o krajinský snem!? Čo on vie, čo činia krajinskí vyslanci: páni ľudári? Slovák nech je „nemcom.“ Slovák nesmie mlúviť. Nech je spokojný so zemiačkami a ovseným chlebičkem, nech na vládu bromží a pánov ľudárov nech chváli!

Ciele ľudárov ale nesmie bantovať! Otrokov chce z nás spravíť teda pán ľudár. Mýli sa!

Počujte! Jedon pán ľudár, ktorý si s kamarátmi vínko popíjal a pečenky ujedal, takto hovoril: „Čo

sedliak? Nech sedí. Dávno ja hovorím: knížka a pero sedliakovi toľko, ako dieťaťu nôž! Dotiaľ, pokým sedliak nevedel písať a čítať, dobre bolo, korbáč bol pánom, ako ale tí liberáli a čert vie akí nacionalisti povstali, sedliak je horenos! Načo škola sedliakovi!“

Hľa, bratia moji! Ako sa šidlo z vreca vyklalo. Pri voľbách sa tento pán bozkával s vami, prisahal, že len za ľud, jedine za vás bude bojovať, keď vás ale nevidí povie: „Čo ľud? Ja som tu, a iba ja, o seba sa budem starať.“

Počuj porekadlo ľudára: „Ty ľud, ty si môj nástroj, skrz teba ja môj cieľ dosiahnem. Ja žiadam staré časy nazpak, keď dereš a rafika panovaly. V týchto časoch som ja panoval. Všetko ostatné je lári-fári.“

Nuž hľa, ľud je teda len nástroj, pomocou ktorého sa chce pán ľudár stať všemohúcim riaditeľom celej krajiny.

Pekný, švárny je to panák, čo? Lenže koňské kopytá nosí. Panáčku, panáčku, ľud ťa už pozná. Darmo cifruješ, darmo ti štrngajú ostrôžky, krátka bola tvoja sláva, tvoja pýcha.

Zvestovatelia tvojej politiky miznú, miznú jako tma mizne, keď jasné a spanilé slnko vyjde na východe.

Tí, ktorí ťa doteraz poslúchajú, budú ťa čoskoro tiež požehnávať.

Pravda je, že Hlúpy Jano hlúpym zostane, ale chvala Pánu Bohu, naše strany nerodia hlúpych Janov.

Ľudár bol — a neni!

Meteor.

BESEDNICA.

Žena na love.

Stará Nemierková ide do lesa na jalovec. Tuná konce breziny sú pekné, so zručkami; pôjde tam — je to hneď za mlynským náhonom.

A ide tam.

Náhle jakoby ju v srdeci bodlo — počuje detský plač a kvílenie, usedavé, prenikavé.

„Zaiste tam nejaká mršina nechala dieťa a utiekla — — ba veru!“ — a všetok ženský cit sa v nej vzbúrila a nato sa dala ísť smerom odkiaľ kvílenie zaznievalo.

A hľa — tu v jalovci sa niečo hádže a píšť to a vrieska. Stará ovdovelá horárka stála jako omráčená: v jalovci, chytený v slučke zmietať sebou a hádzal — zajac jako jahňa.

Dych sa jej zatajil: čo teraz? Jako je stará — zajaca v osídle — dosiaľ nevidela.

Zabije zajaca, dá ho do noše, liešinou prikryje — bože, budeže to za hostina! Starej Nemierkovej sliny v ústach sa sbiehaly.

Popadla kameň — buch buch zajaca do hlavy a nšiak sa natiahol jako struna.

Vzala zajaca — jako chlap vreca ovsa — vyzliekla mu hlavu z osídla a šup s ním do noše, nakládla naň listia — a stará Nemierková kráča so stráne ku mlynskému náhonu.

* * *

Nemierková prišla domov.

„Pre Kristove rany — mamka — čože sa vám stalo!“

„Mlč — a daj mi pokoj!“ ohriakla Nemierková svoju dcéru.

A trhala nošu s chrbta. Nešlo to. Noša, povrázky všetko ku kazajke jako pribité a kazajka tiež tak — Nemierková bola samý ľad.

S rukávou, so šatky, s noše, sukne — odvšielikiaľ visely cúcele ľadu a Nemierkovú šla zlosť rozpučiť.

Dcéra popadla hrniec viacej vody, polievala ju, aby ľad povolil — i zať priskočil a mamke z mokrych šat vyzliecť pomáhal.

„Ale — mamka — prosím vás — čo sa vám to u všetkých striel stalo?“ pýta sa zase zať po chvíli.

„Ale, holomok neogabaný, tak hľa ma vzal pres hlavu a už som bola vo vode!“

„Kto — kde?“

„Franeko — prosím ťa — nechaj ma — hneď by sa ubila!“

Nechali ju teda; sbádzala mokré šaty, vyzula sa, vliezla do postele a prikryla sa až pres hlavu. Zima ju prevládala a stará Nemierková celá sa triasla.

Zať ďalej zas plietol košíky a dcéra varila senné strušky, aby mamku naparila, a lipový kvet pre vypotenie.

* * *

Na dvorku zabrechal pes, okolo okna mihla sa mohutná postava a do izby vchádza — sám pán polesný.

Pozdrav vás Pán Bob, Petrák, že tak idem okolo, stavil som sa u vás povedať, že tam v brezine za mlynom je ešte trochu prútia na metly, jestli by ste ho chceli za dva zlaté, — a čo vy tam Nemierková — vy ste v posteli? Veď ste pred chvíľou šla do lesa?“

Nemierková ani nemukla.

„Ale — pán feršter — no rieknem to — hovorí zať Petrák — veď to nieje žiadna tajnosť, volakdo z obce iste maminku videl, práve prišla z lesa všetka zmáčaná, samý ľad a cúcel — žena varí lipový kvet a senné strušky, aby sme z nej to uzimanie vybnali. Povedala niečo o akomsi holomkovi, že ju vzal pres hlavu.“

Pán lesný dal sa do hlučného smiechu, až sa kuckal a manželia Petrákovi hľadeli na neho s otvorenými ústami.

— Hahaha — to bol poriadny holomok, čo Nemierková? A pres hlavu ju vzal — hahaha — a ona rovno hlavou padla i s nošou do — mlynského žlabu. Nemierková — ešte diev, že ste tam i s tou nošou nezamrzla — hahaha“ a lesný sa smial k neutíšeniu.

Nemierková všetka poviazaná z periu vykukla, sadla na posteľ a rozhorlene začala hovoriť:

„A vidia, pán feršter, zrovna im to rieknem, ja som na neho nestriehla, to vidia! Prídem k jalovcu — zajac ako jahňa — no, hneď som sa sobrala! Dám mu kameňom do hlavy — sľučku snímam u šup s ním do noše a plná radosti pod domov — to budeme mať hostinu! Psina mizerná, tak stará som a horárka k tomu — a ani mi len nenapadne — že mu lotrovi zas prídeť dych! Kameňom som mu dala do hlavy a zrazu mi z noše vyletí, praští ma do hlavy a ja hlavou do náhonu a on, holomok neriadny — preč!! No hneď by sa vytĺkla — to sme mohli mať hostinu.“

Pán lesný sa usmial, až dosky pod ním práskaly a dcéra so zaťom kukali na všetko jako vyjavení.

„Ale, Nemierková! Zajac nezdochne pre päť rán do hlavy! Ha-ha-ha! Udreli ste ho kameňom a ten späť ani

o tom nevedel, lebo mal zaiste sieťou priškrtený dych. Nemierková, styďte sa, bývalá horárka. Súali ste mu sídlo a keď on sebou hádzal a pišťal pred minútkou, to ste si mohli myslieť, že mal už dych tam na krajlíku, no ľudkovia, — ha-ha-ha — keby ste boli videli vašu mať, jako vliezla s náhonu a ušiakovi nadávala a on cik-cak po poli a okľukou zrovna k brezine, kde som mu poriadnu do kožuchu vypálil. Nemierková — roky som sa už takhľa nezasmial — a aby ste vedela, že proti takým raubšicom ako ste vy nič nemám, tu ho máte!“ A polesný vyšiel do pitvora, kde jeho pes strážil zajaca, vzal ho a šup s ním do prostred izby na metly.

Nemierková skočila s postele, razom všetko to prezimenie z kolien a kostí zmizlo, a rukami radostne nad ušiakom máchajúce začala znova:

„I ty lotor, ty si mi dal! Som predsa len sprostá, tak stará, v lese vyrastlá a neviem, jako sa má so zajacom v sídle zachodiť! Pán feršter, zaplať im ho Pán Boh, aby to nikdy neofutovali!“

„Rád vám ho dávam, ale povedám vám, Nemierková, že zverine dáte pokoj, síce mi ani na krok do lesa nesmiete!“

„Ale pán feršter, veď som ja naň nestriehla...“

„To viem, to viem, ale po druhej nechajte zajaca i v sídle na pokoji! Lebo ak vás udám, nič vám nepomôže: „ja som nestriehla!“ Ak vás dopadnú pri sídle, tu sa hneď riekne: Nemierková poľuje! a — punktum. Cez hodinu som tam číhal, pes už nechcel ani ležať, vždy vetril — ja viem, že bol na blízku zajac — ale chcel som ho živého chytiť.“

„Ale, pán feršter, nech sa tu hneď prepadnem! — ešte nikdy som nič nechytla a ani chytať nebudem!“ zariekla sa Nemierková. A polesný jej aj veril — znal svojich ľudí.

Jeho veličenstvo kráľ i s arcikňažnou Mariou Valeriou jak v pondelok, tak i vo štvrtok bavil sa v budínskom brade, dávajúc všeobecný výsluch, na ktorý sa veľmi mnohí prihlásili. Kráľ po odbavení výsluchov vždy ešte v ten deň navrátil sa do Gedelova, kde žije so svojou dcérou úplne utiahnuto, činiač malé prechádzky po utešenom parku.

Matka Jána Ortha zomrela. Toskánska veľkokňažna Maria Antoinette, matka Jána Ortha (arcikňažata Jána Salvatora) zomrela v Gmundene v 84. roku svojho života. Odkedy jej syn arcikňaža Ján zriekol sa všetkých hodností a prijmúc meno Ján Orth čo kapitán kupeckej lodi ztratil sa na mori, žila veľkokňažna v Gmundene v najväčšej utiahnutosti.

Pokrovec pre kráľa. Jeho veličenstvo kráľ cestou kraj. priemyselno umeleckého museuma v Budapešti objednal si v prešporskej tkáčskej škole jedon umelecký pokrovec. Pokrovec po tieto dni dohotovili, a jako z Prešporku oznamujú, je to pravé majsterské dielo uborského domáceho priemyslu. Cena utešeného pokrovca obnáša 3500 zlatých.

Szalavszky čestným mešťanom Prešporku. Valné shromáždenie zastupiteľstva mesta Prešporku na návrh mešťanostu Tallera odstupujúceho hl. župana a skutočného vnútorného tajného radcu Juliusa Szalavszkého zvolilo jednohlasne za čestného mešťana mesta Prešporku.

Kráľ temešvárskeho spevokolu. Počas tohoročných veľkých manévrov temešvársky spevokol dňa 4. sept. v Buziáši veľkou serenádou a faklovým pochodom zavŕchol sa kráľovi. Jeho veličenstvo teraz cestou min. baróna Fejérváryho poslal utešený kalich drovi Telbiszovi, temešvárskeho mešťanostovi, s tým, aby ho oddal tamojšiemu spevokolu. Kalich zhotovený je z razeného zlata, je 35 cm. vysoký, stojí na podstavci z tmavého mramoru, a na vrchnáku músa spevu v jednej ruke drží lýru, v druhej vavrínový venec. Na boku kalicha skveje sa uhorský herb a pod ním počiatkové písmeny mena jeho veličenstva kráľa: I. F. J. a pod tým stojí BUZIAS 1898. september 4. Barón Fejérváry, kraj. vyslanec Temešváru v sprievode blahoželajúceho listu poslal kráľov dar mešťanostovi.

Cirkevné vymenovania. Spišský biskup Juraj Szmrecsányi vymenoval bradockého farára Štefana Dörnera za farára do Lipt. Sv. Mikuláša, Ignáca Omaisza, mikulášskeho kaplána ale za farára do Hrádku. Vendelín Huszka kaplán v Kluknove preložený je do starej Lubovni.

Vyznačený sbormajster. Sbornajstra a veliteľa košického vojenského sboru Ludvika Fabiniho, ktorý tieto dni vyplnil 50 rok svojej skutočnej vojanskej služby, jeho veličenstvo kráľ poctil vlastnoručne písaným listom, v ktorom mu zaľahoželal a zároveň oznámil, že mu za jeho dlhoročné služby udelil rád železnej koruny I. triedy s vojanskou okrasou III. triedy.

Venec arcikniežaťa Jozefa Augusta. Syn arcikniežaťa Jozefa, arciknieža Jozef August tieto dni bez všetkého sprievodu prišiel do viedeňského chrámu kapucínov a sijdúc do hrobky položil venec na rakvu svojej tetky kráľovnej Alžbety.

Várkonyiho odsúdili. Štefan Várkonyi povestný socialista, ktorý pred dvomi rokmi počas žatvy svojim časopisom „Földmívelő“ (Roľník) pobúril dolno-zemských robotníkov, tak že sa na viac miestach zavedený ľud dopustil výtržnosti z čoho potom povstali i krvavé srážky, minulý týždeň stál pred budapeštianskou porotou, aby sa ospravedlnil za tých šesť článkov, v ktorých štátne zástupníctvo videlo búrenie proti triede. Várkonyi, jako známo, po vzbúrení sa ľudu na Dolnej zemi bol ušiel do cudzozemska ale vo Viedni ho chytili a odovzdali súdu v Nyiregyháze, kde sa musí zodpovedať za iné prečiny a preto odtiaľ ku pojednávaniu v Budapešti bol žandármi povedený. Várkonyi si dovedol 20 svedkov, ktorými chcel dokázať, že on tie poburujúce články nepísal, ale po 24 hodinovom pojednávani vyslo na javo, že Várkonyi je pisateľom tých článkov a porotci uznali ho za vinného. Následkom toho súd posúdil Štefana Várkonyiho na 10 mesiacov do väzenia, na zaplatenie 400 zl. peňažnej pokuty a pravetných trov. Obranca Eötvös oznámil nullitu, preto ale jeho odsúdený klient Št. Várkonyi už nastúpil trest.

Nešťastie na mori. Z Ameriky prichodí zpráva, že sa pri ostrove Kube ztroskotala loď „Panama“, na ktorej bolo tristo cestovateľov. Z nešťastníkov sa len málo osôb zachránilo. Z troskov lode udajne našli jeden kus, na ktorom napísané bolo meno ztroskotanej lode. Z Fiume zase píšú, že veľká kupecká loď „Luigia Premuda“, ktorá ešte v prostredí júla s veľkým nákladom odplávala z Tangarogu do Barcelony, ešte ta nedošla, kdežto iné lode, ktoré neskôr odplávaly z tangerogského prístavu, ta už dávno došli. Myslia, že loď zahynula následkom nejakej morskej búrky, ačkoľvek to dokázané este není. Medzi mužstvom lođe sú i traja fiumánski matrozi a jeden z Póly.

Požiar. V Okoliénom, v Liptove, na panstve statkára Petra Thuránszkeho vypukol dňa 4. t. m. požiar, ktorý sa tak rýchle šírilo, že zhorely nielen hospodárske stavby a kaštieľ Thuránszkeho, lež i gazdovské budovy Antona Okolicsányiho. Thuránszkeho zhorely okrem kaštieľa všetky hospodárske staviská, celé moderné gazdovské zariadenie, mláčačka a iné stroje, tohoročná úroda a krma; Okolicsányimu zhorela hofiereň, všetky tajne a veľká zásoba krmu; i kaštieľ jeho bol vo veľkom nebezpečí, tento však podarilo sa spojeným silám okolitých hasičských spolkov zachrániť. Šesť hasičských spolkov hasilo obrovský požiar, a len ich sebaobetavému namáhaniu je čo ďakovať, že ľudské životy a rožný statok nepadol v obeť zúriacemu živlu a že sa požiar ďalej nešíril.

Kosti Krištofa Kolumbasa. Zemské postatky slávneho vynálezcu Ameriky Krištofa Kolumbasa ležaly dosavád v katolíckom chráme v Havane, na ostrove Kube, ktorý počas poslednej vojny amerikáni odobrali Španielcom. Španieli žiadali si previesť kosti slávneho plavca do Španielska a následkom tohto koncom minulého mesiaca exhumovali hosti Krištofa Kolumbasa, aby ich odviešili do Španielska. Rozehýrilo sa, že Amerikáni nedovolia odviezť z Havany telesné pozostatky Kolumbusove. Táto rozčulenosť však bola zbytočná, lebo dľa smluvy pokoja Španielci slobodne môžu nakladať na Kube s cirkevným majetkom a telesné pozostatky Kolumbasa prináležia rim. kat. cirkvi španielskej. Kosti veľkého muža pochovajú v Španielsku za veľkých slávností a na pohrabe zastúpená bude aj Genua, rodné mesto veľkého cestovateľa.

Chce zbesueť. Valenta Pappa, reformátskeho učiteľa v Berkeši, neďaleko Nyiregyházi, pohryzol besný pes a nešťastný učiteľ ani na vyzvanie hlavného slúžneho nechce ísť do Pasterovho ústavu v Budapešti a vôbec nechce sa dať zaštepíť proti besnote. Ponevác podobný prípad sa ešte neudal, slúžny oznámil to podžupanovi. Teraz teda naskytla sa otázka, či možno niekoho prinútiť k tomu, aby sa dal zaštepíť, keď ho besný pes pohryzie. Dľa našej mienky možno, lebo besnota je choroba, ktorú možno pohryzením preniesť na iného a vrchnosti majú nielen právo, ba ich povinnosťou je všetky ochrane poriadky porobiť, bez ohľadu na to, či pohryzená osoba chce zbesnieť, alebo nie. — Pri tom všetkom ale je dost smutné, že sa proti zaštepeniu zprotivil učiteľ, človek učený, čím špatným príkladom poslúžil pre tamojší menej vzdelaný ľud.

Opustili svoju vieru. Vyznavači grécko-východnej pravoslavnej viery v krassó-szörénysej obci Dobra následkom náboženských trenie prestúpili do cirkve grécko-katolíckej. Nová cirkev sa už i sriadila v prítomnosti kanonika Borosa, ktorý v mene biskupa sľúbil novej cirkvi, že diecésa najbližšie dá im vystaviť i chrám.

Posúdený ablegát. Ablegát Mikuláš Sierban minulého roku telesne urazil fogarašského rychtára Bélu Jankovicha, z čoho potom nasledoval duell. Kráľ. súdna stolica v Brašove posúdila Sierbana pre súboj, ťažké telesné urazenie a pre priestupok proti verejnému poriadku na 8 dní do väzenia a na zaplatenie 30 zlatých peňažnej pokuty. Výrok súdnej stolice stal sa teraz právoplatným a pán ablegát musí si odsedeť svoj trest.

Čisto židovská obec. V Petrobrade po tieto dni vyhlásili zákon, vztahujúci sa na židovskú obec, ktorá bude založená v Dshenan Abade v Bessarabii na statku baróna Horáca Günzburga. Tento 500 desiatin obsahujúci pozemok rozdelí sa medzi židov. Tu usadiť sa židia za prvé štyri roky nebudú platiť žiadnej arendy.

Chrám na pamiatku kráľovnej Alžbety. V katolíckych kruhoch vzkrnul pohyb, aby na pamiatku nebohej kráľovnej Alžbety vystavený bol v Budapešti skvelý chrám. Vdova po grófovi Jánovi Cziráky uvedomila o pohybe i kráľa a jeho veličnosť dal svoje najvyššie povolenie, aby k uskutočneniu pekného úmyslu porobila ďalšie kroky. V tejto záležitosti 3. novembra bola prvá porada v miestnosti budapešťianskeho katolíckeho kľuhu, kam sišli sa početné popredné osobnosti katolíckej spoločnosti. Poradu v mene knieža-primasa Vaszaryho zahájil kanonik dr Július Walter peknou rečou, v ktorej líčil šľachetný cieľ. Za ním gróf Ferdinand Zichy vyslovil vďaka prítomných, že knieža primas poslal na poradu svojho zástupcu. Prítomní potom sriadili sa v jeden výbor, ktorého účelom bude zbierať milodary na chrám, a rozhodli, že arcikňažnu Mariu Valeriu cestou deputácie poprosia, aby prijala hlavný protektorát výboru. Za čestného predsedu zvolili primasa Vaszaryho za podpredsedu ale grófa Ferdinanda Zichyho, vdovu grófkú Czirákyčku, vdovu po Jurajovi Majláthovi, manželku gr. Ferd. Zichyho a manželku grófa Friedricha Wenckheima. Za pokladníčku zvolená bola manželka markgrófa Eduarda Pallaviciniho, za správcu dr Karol Kanter pleban kráľ. paloty, zápisníkom je ale Edmund Gyürky. Na porade ustálili osnovu k zavedeniu krajskej zbierky potrebného vyzvania, ktoré rozpošlú po celej krajine.

Bismarkove mausoleum vo Fridrichsrube je už hotové. Jako z Hamburgu oznamujú, dočasne pochované telesné pozostatky Bismarcka dňa 27. novembra za veľkých smútočných slávností uložia do skvostného mausoleuma.

Socha Hentziho vo Viedni. Vo viedenských Uhorsku neprijateľných kruhoch vznikol pohyb, aby Hentziho sochu, na jej miesto z vôle jeho veličnosti kráľa postavia sochu kráľovnej Alžbety, previezli do Viedne a tam postavili. Hlavný mešťanosta Lueger na jednom shromaždení kresťanských socialistov povedal veľkú reč, v ktorej vyslovil tú nádej, že Hentziho socha dostane sa do Viedne.

Veselá rozlúčka smutný návrat. Na koložvárskej stanici tieto dni vypravádzal jeden mladý manžel svoju ženičku do Budapešti. Keď po vrelom rozlúčení ženička sadala na vlak, manžel sa jej spýtal: „A jak dlho tam ostaneš?“ „Tri štyri dni“ odpovedala dáma veselo. „No, no, myslím, že i prv sa navrátiš!“ poznamenal manžel a vlak odjachať. Keď vlak došiel na najbližšiu stanicu náčelník stanice hlasno volal meno mladšej dámy a keď táto spýtala sa, čo žiada, náčelník prečítal jej telegramm, v ktorom sa mladá žena uvedomuje, aby sa s najbližším vlakom vrátila, lebo sa jej muž na koložvárskej stanici, hneď po odchode vlaku zastrelil. Pani zamdlela a keď prišla k sebe, vrátila sa späť na pohrab svojho manžela. Čo ho pohlo k tomuto skutku, nevedno.

Vojaci v civilných odevoch. Spoločný minister vojny tieto dni vydal prísne nariadenie, ktorým zakazuje vojanským dôstojníkom nosiť civilny oblek. Príčina tohoto zákazu je, že sám panovník videl nedávno vo Viedni dvúch generálov v civilnom odevu. Minister zároveň upozornil veliteľov plukov, aby prísne dozerali na to, aby rovnosť tak vojakov ako i dôstojníkov úplne zodpovedala vojanským predpisom.

Papierové zuby. Z Ameriky píše, že tam jeden vynálezavý fabrikant robí zuby z papiera. Takéto zuby sú vraj veľmi trvácne, pružné, nelámu sa, farvu nemenia, sú ľahké, sliny im neškodí a sú o mnoho lacnejšie ako terajšie z massy umele zhotovené zuby.

Šialence v kráľovskej palote. Do paloty württemberského kráľa v Stuttgarte tieto dni cele tajne vniknul jeden neznámy človek a vstúpil do spálne jedného neprítomného člena panovníckej rodiny, celkom pobodlne sa tam složil. Topánky si vyzul a vložil pred dvere, aby mu ich rano očistili, potom si zapálil na cigaru a na listovom papieri opatrenom kráľovským erbom napísal listy cisárovi Vilhelmovi, württemberskému kráľovi a iným panovníckym osobnostiam a konečne si ľahol spať. Na druhý deň rano bez kabáta ani čo by bol doma prechádzal sa po chodbách, vyvolával na sluhov, ktorí až vtedy zbadali neznámeho cudzinca. Pravda službeníctvo hneď poslalo pre políciu, ktorá neznámeho votrelea zajala. Cudzinca veľmi zúrilo, keď ho dali odvieť a ustavične tvrdil, aby ho nechali na pokoji, lebo aj on že je členom panovníckej rodiny. Cudzinca, ktorý patrne blúznil, odviezli do bláznica a zároveň zaviedli vyšetrovanie, aby sa zvedelo, kto je a zkaďe je.

Chytlivé choroby medzi deťmi v hlavnom meste. V Budapešti v novšom čase asi tisíc detí ochorelo na rozličné chytlivé nemoci ako je šarlach, sypance a difteritis. Minister vnútra a predstavenstvo hlavného mesta už porobili potrebné ochranné poriadky proti týmto nákazlivým chorobám tak, že v VI., VII., VIII. a v IX. okrese zatvorily všetky elementárne školy a útulne a vrchnosti upozornily obecnosť, aby rodičia každé podozrivé onemocnenie detí bezodkladne oznámili vrchnosti.

Falšovanie vína vo veľkom. Dvaja krémári oznámili hlavnomestskej polícii, že im veľkokupec s vínom a millionár J. Engel v Pätkostoloch predal veľkú zásobu falšovaného vína. Polícia proti Englovi hneď zaviedla prísne vyšetrovanie a po bezvýslednom pátraní v Promontori, kde má Engel dobré muštry zo svojich vín, vyslala do Pätkostolov dvúch detektívov a kapitána Kreesányiho s jedným členom verejno-zdravotníckej rady a tu prekutali pivnice Englove, kde bez prítomnosti Englovej zo 60 veľkých sudov vzali muštry, aby víno prezkúmali v Krajskom víno zkúmajúcom chemickom úrade v Budapešti. Víno zkúma chytný chemik dr Vincent Wartha, ktorý tieto dni podá vrchnosti svoju obširnú zprávu. Vyšetovanie vzbudilo v kupeckých kruhoch veľký ruch, lebo Engel veľmi mnohým krémárom predával svoje vína.

Zver v ľudskej koži. V Orosháze tieto dni zatkli istú Annu Lestyán, o ktorej vyšetrovanie zistilo, že posiaľ už deväť nemluvniatok pozbavila života. Bezcitná osoba s hroznou nemilosrdnosťou a za veľmi nízke ceny sprevádzala na druhý svet deti takých hriechnych matiek, ktorým bolo na farehu požehnanie Božie. Teraz hriechna žena vo väzení očakáva svoj dobre zaslúžený trest.

Tak je to, kto sa dá liečiť mastičkárke. Na vydaj súčasnej peknej devy Marii Katona vyhodil sa na krku dákyší vred a ponač ju to špatilo, sobrala sa namiesto lekára ku jednej starej babe, dákejši Ročkárovej. Táto stará baba, ktorú nevedomý ľud orošházske považuje za poldoktora, za dobrý groš hneď i počala liečiť dievku tak, že jej dala piť roztopený cinóber a cinóberom jej kadila i opuchlý krk. Po takomto 16dňovom hroznom liečení Maria Katona zblaznela. Lekári stav nešťastnej devy považujú za nevyhľaditeľný.

Tritisíc slov za minutu. Americký generál Greely podal svojej vláde zprávu, že dvaja k nemu pridelení poštovní a telegrafickí dôstojníci vynášli nový prístroj, dia ktorého možno tri tisíc slov odtelegrafovať za minutu. Treba ale vyčkať, či je to pravda, lebo Američania veľmi radi fabrikujú takéto chyry.

Duell medzi ablegátmi. Na utorkovom tajnom zasadnutí snemovne, slobodomyselný Edmund Gajári, v ohnivej debatte Apponyistovi grófovi Alexandrovi Károlyimu, ktorý mu bol privolať, že sa o voľbách s ním rozprávať nebude, riekol, že nezaslubuje úcty. Gróf citiac sa byť touto výpoveďou urazený, vyzval Gajáriho na súboj. Súboj, odbýval sa v stredu rano v jednej husárskej kasárni. Súboj dial sa na pistole a protivníci mali právo po dva razy streliť. Najprv strelil gr. Károlyi a za ním hneď Gajári, ale netrafili; načo Gajári pristúpil ku gr. Károlyimu a povedal, že nemal v úmysle a ani neurazil grófa, jak si to ale žiada, v súboji môže sa pokračovať; myslí však že týmto už zadosť učinil svojej rytierskej povinnosti. Ponevác sekundanti považovali toto osvedčenie za dostatočné, čestnú záležitosť vyhlásili za vybavenú. Protivníci sa nepomerili.

Krupp bude robiť pluh a sečkovice. Povestný fabrikant kanónov a mnohonásobný millionár v Esene Krupp, o ktorého fabrikách na liatie kanónov len nedávno sme písali, tieto dni zakúpil si za 200.000 mariek 14 jutrový pozemok pri Posene pre postavenie fabriky na hospodárske stroje. Hovorí, že „kráľ kanónov“, jako Kruppa všeobecne zvu, robí to preto, lebo že následkom cárovho návrhu jeho delá sotva budú mať taký odbyť jako dosavď.

Zimnica malária. Na južných stranách šomodskej stolice zúri malária, zimnica. Ľud hromadne ochoríeva, ačkoľvek tamojší kraj je zdravý a suchý. Lekári nevedia príčinu tejto nákazlivej choroby, ktorá obyčajne na takých miestach vystupuje, kde sú močariny.

K U O B R Á Z K U .

Pristihnutie v lese.

Sú v strachu, úbožiatka. Matička poslala ich do blízkeho rúbaniska nasbierať suchej raždiny, lebo treba sa im zaopatriť aspoň akým-takým kurivom na zimu, keď budú klince práskat' na dachu. Otea niet, všetky starosti padly na úbohú vdovu a jej poslušné dietky sobraly sa hneď do lesa, aby aspoň tejto starosti sprostitly zarmútenú matku. A sa im aj dobre darilo. Nasbieralo každé za náručie, ktoré koľko uniesť vládalo a potešené že ich matička bude spokojná, poberaly sa domov s výrazom veľkej radosti na tvári. Ale ich úprimná radosť netrvala dlho. Náhle objavil sa pán

polesný a urobiac vážnu tvár, vytiahol z vaku zápisník a ceruzu a vypytuje sa ich či sú a kto ich poslal do hory na drevo. Detičky, starší Janko odpovedá pravdu a srdce trasie sa všetkým strachom, že jako sa zase rozžiali ich matička, keď sa dozvie, že jej deti pristihli v lese a že bude za to pokutovaná. Ale ako pán polesný počul meno ich matky, v jeho srdci vzbudila sa lútosť, lebo zvedel, že sú to dietky úbohej vdovy, ktorú manžel tu nechal s tromi sirotami. Jeho ruka nenapísala meno úbohej vdovy, lež obrátia sa opäť k deťom, riekolí „No a teraz choďte domov.“ Polesný musí zachovať svoju prisnosť, lebo by potom hory a lesy byly veľmi poškodené, ale úbohá vdova nemusí mať strachu pred pokutou, pán polesný vie že je v biede, pozná ju a preto „zažmúril oči“ a detičiek s ráždim vraj nevidel.

K O B V E S E L E N I U .

Nový liek.

Miško Pochivý ukradol striebornú lyžicu. Chytili ho pritom a zaviedli pred súd. Keď sa ho pýtali, prečo to urobil, odpovedal:

„Lekár mi predpísal, aby som vzal každú hodinu jednu lyžicu — a doktora predsa len musím poslúchať.“

*

Od súdu.

Sudca: Priznávate sa tedy, že ste sa pokúsil o krádež na bernom úrade; čo môžete ešte uviesť?

Obžalovaný: Prosim aby sa vzal náležitý zreteľ na polahčovaciú okolnosť, že som chcel ukradnutými peniazmi vyplatiť svoju daňovú reštanciu!

*

Zvyk.

Dôstojník: Smiem prosiť, pán Skupný, o ruku vašej dcéry?

Kupec Skupný: Nech sa páci!... Môžem ešte niečim slúžiť?...

*

Zlost.

A.: Čože tak zlostne zazeráš na ten dom? Vari ti dačo urobil?

B.: Pravda urobil. V tom dome som požiadal rodičov o ruku mojej manželky.

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 11. novembra.

O b i l i e	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	75-80	9.80	10.55	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3350.-	3400.-
pešťianska	75-80	9.55	10.70	Uhorská zlatá renta 4%	119.00	119.50	Pešť. uh. kupec. b.	1418.-	1420.-
stolnobebradská	75-79	10.00	10.75	korunová renta 4%	97.75	98.25	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8150.-	8200.-
Raž (lito)	70-72	8.05	8.10	Uhorské regálové úpisý 4%	100.55	101.36	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	608.00	609.00
Jačmeň na krm.	60-62	6.20	6.50	premiové úpisý	161.50	162.80	Záložné listy.		
na pátku	62-64	6.80	7.60	Uhorská tiskovo-segedínska po- žička 4%	137.50	138.50	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	96.75	97.75
na várku	64-66	7.80	8.70	Uhorská žel. požička 4% v zl.	119.50	120.50	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4%	100.00	101.00
Ovos	39-41	5.75	6.05	vyvážkové úpisý 4%	96.40	97.40	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	121.50	122.50
Kukurica	73	5.50	5.55	Spoločná požička v beš. penia- zoch 4%	101.00	101.50	Peniaze.		
Proso	—	4.50	4.70	Žreby.			Cisársky dukát	5.79	5.75
Repica	—	12.25	12.75	Spolku „Jó sziv“	3.70	4.10	Dvadsať-frankovník	9.54	9.50
Dateľinové semá, luc.	—	50.—	60.—	Uhorského „červeného križa“	8.00	8.50	Nemecká ríšska marka	58.90	59.10
červené	—	45.—	47.—	Rakúskeho	19.50	20.00	Striebro	—	—
Svínská masť pešťianska	—	37.00	57.50	Basilika	6.00	6.50			
vidiecka	—	—	—						

Tlačou cis. a kráľ. dvornej knihtačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.